

B40dgn4 2018 Joh 3,14-21

We hebben zojuist over de schouders mogen meeluisteren tijdens een bijzonder gesprek uit de Schrift. De ontmoeting van Nikodemus en Jezus. Maar het werd ons daarbij niet gemakkelijk gemaakt, want de liturgie van deze zondag heeft ons het eerste deel daarvan onthouden. We vallen dus midden in hun gesprek en we weten allemaal uit eigen ervaring dat het al lastig genoeg is iemand echt te verstaan als we het héle verhaal horen.

Daarom een paar woorden over dat begin.

Nikodemus, een hooggeplaatste farizeeër zoekt Jezus op. Hij doet het in de nacht, want zijn positie weerhoudt hem ervan dat bij daglicht te doen. Men zou er eens achter kunnen komen dat hij met een veel besproken en omstreden figuur in gesprek is.

Dan maar bij nacht heeft Nikodemus gedacht, want hij heeft vragen die hem uit zijn slaap houden. Over de Schrift hoeft hij hem niets te leren. Als man van het vak, als theoloog, heeft hij zijn les geleerd. Maar het probleem is dat hij nu iets meemaakt, of beter dat hij nu iemand meemaakt, die hij niet kan plaatsen, die niet past in zijn geleerde en overgeleverde kaders en modellen. God kennen, hij heeft er zijn leven aan besteed tot op deze dag, maar nu zit hij in een crisis.

Het knijpt Nikodemus tot in zijn ziel en hij kan er niet omheen. En dan zet hij een stap, die getuigt van moed. Hij zoekt geen confrontatie, maar hij zoekt een ontmoeting met Jezus, de man die met zijn doen en laten heel zijn wereld aan het wankelen heeft gebracht.

En zo zitten ze in het nachtelijk duister bij elkaar. Die nacht lijkt trouwens niet alleen de kleur van de hemel aan te geven maar ook die van de ziel van Nikodemus. Hij tast in het duister en is op zoek naar licht. Daarom is hij met Jezus in gesprek.

En in dat eerste deel van hun ontmoeting gaat het vooral over de manier waarop je je opstelt bij een gesprek. Hoe treden we elkaar tegemoet? Durf je van het gesprek iets verwachten, ben je open voor een nieuw begin, of denk je bij voorbaat dat alles bij het oude zal blijven, dat er eigenlijk geen kans meer is op verandering.

Nikodemus weet het allemaal niet meer, hij weet zelfs niet meer of hij nog durft of kan geloven in een nieuwe geboorte, waardoor hij anders tegen het leven kan aankijken, waardoor hij anders tegen Jezus aankijkt en tegen Gods geschiedenis met ons mensen.

En nu het tweede deel dat wij wel gehoord hebben. Jezus is daar heel persoonlijk voor de draad gekomen. Hij heet Nikodemus verteld hoe hij zijn eigen leven verstaat in het licht van Gods geschiedenis met ons mensen. Hij heeft in zijn ziel laten kijken en Nikodemus is deelgenoot geworden van het verhaal van Jezus' leven.

Maar op de vraag hoe dat alles bij hem is overgekomen, of hij door die ontmoeting met Jezus veranderd is, of het duister uit zijn ziel geweken is, daarop krijgen we geen antwoord aan het eind van het gesprek.

Daar hoeven we niet van op te kijken, lijkt me. Het gesprek dat deze twee met elkaar hebben gevoerd gaat niet over het uitwisselen van nieuws of simpele feiten, over het geven van informatie over God en gebod. Zou het dat zijn, dan is het gemakkelijk ja en amen te zeggen. Nee, dit gesprek gaat over een innerlijk verstaan van het leven. Het gaat met andere woorden over de relatie van Jezus met de Vader, over zijn verstaan van de Vader, maar ook over zijn relatie met de mensen, met Nikodemus en met ons. En daarmee gaat het ten diepste over vertrouwen en geloven. Kan ik zijn verhaal geloven, kan ik hem vertrouwen, ja, kan ik op hem bouwen?

Nikodemus heeft tijd nodig gehad om het verhaal van Jezus te wegen, om de ontmoeting zijn werk te laten doen. En wij ontdekken pas op het eind van het evangelie wat dat alles met hem heeft gedaan. Dan staat hij bij het graf waar men Jezus neerlegt en Nikodemus heeft honderd pond geurige mirre en aloë meegebracht. Dat gebaar zegt meer dan een heel theologisch traktaat.

Maar wat heeft nu gaandeweg voor die innerlijke ommekeer, die nieuwe geboorte in Nikodemus gezorgd?

Was het niet Jezus' manier waarop hij de oude Schrift, dat boek dat Nikodemus zo vertrouwd was, met hem heeft herlezen?

Hij heeft Nikodemus geen lesje gegeven, maar hij heeft samen met hem het leven in Gods licht gelezen, zijn eigen leven, om zo Nikodemus te helpen ontdekken hoe nabij God ons gekomen is in vlees en bloed.

De Schrift herlezen, eigenlijk is dat ook het werk dat ons in deze veertigdagentijd te doen staat. Ons eigen leven herlezen aan de hand van Jezus om onze Paasweg te ontdekken en leren verstaan.

Één zin uit het evangelie van vandaag zou daar onze gids kunnen zijn. 'Zozeer immers heeft God de wereld lief gehad dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat alwie in Hem gelooft, niet verloren zal gaan maar eeuwig leven zal hebben.'

Deze tekst gaat, zoals gezegd, over de binnenkant van het leven. Hier getuigt Jezus hoe hij in het leven staat en hoe zijn roeping verstaat. Die woorden gaan over Gods liefde voor de wereld, over geloven in de Zoon en over eeuwig leven. Welnu, wie het over liefde heeft, over geloven en eeuwig leven, die levert geen informatie, maar spreekt over relatie, over vertrouwen, over de binnenkant van het leven.

Voor Nikodemus werd de ontmoeting met Jezus het begin van een ommekeer, van een wedergeboorte. Uit het duister aan het licht komen, oude zekerheden loslaten en met nieuwe ogen naar het leven kijken. Dat is iets anders dan een catechismus opzeggen, het is het wagen van een weg. En hoe zou hij dat durven, hoe zou hij dat kunnen? Jezus nodigt hem uit te vertrouwen op Hem die hem daarin voorgaat en mee wil nemen.

Vertrouwen, het is een ander woord voor geloven, het is ook een woord voor het gaan van een weg.

De weg naar Pasen broeders en zusters, gaat Nikodemus niet alleen. En wij hoeven die weg van duisternis naar Licht evenmin alleen te gaan. Één is er die ons meeneemt, in ons gelooft en ons vraagt in hem te geloven, op hem te vertrouwen, omdat de Vader zelf zich in hem heeft uitgesproken en ons bemint. Tot stervens toe, om ons te voeren naar Licht dat leven is. AMEN.